

2. Романов А.Д., Яковчук А. М. Мовно-культурний бар'єр в управлінні персоналом виробничих підприємств. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, 2022. С. 248-250.

Михайлів Галина Василівна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
Україна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і маркетингу

СУТНІСТЬ ПРОЦЕСНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВОМ

В сучасних умовах, а саме умовах підвищеної конкуренції, на зміну функціональному приходиться процесно-орієнтоване управління.

Однак протиставлення процесного і функціонального підходу принципово невірно. Функції, так само, як і процеси, є рівнозначними поняттями управлінської діяльності, і не можуть існувати у відриві один від одного. При цьому результатом і функціонального, і процесного підходів є проектування одночасно організаційної структури (тобто функціональних областей) і порядку взаємодії в її рамках (тобто процесів). Різниця тільки в початкових точках проектування: чи розподіляти функціональні обов'язки на основі процесів або проектувати процеси взаємодії між функціональними областями [1].

Процесний підхід заснований на наступних принципах:

1. Діяльність компанії розглядається як сукупність бізнес-процесів. Принцип визначає бачення діяльності компанії як сукупності бізнес-процесів. Саме він визначає нову культуру сприйняття організації при процесному підході.

2. Виконання бізнес-процесів підлягає обов'язковій регламентації або формальному опису. Регламент бізнес-процесу – це документ, що описує послідовність операцій, відповідальність, порядок взаємодії виконавців, порядок прийняття рішень щодо поліпшення бізнес-процесу.

3. У кожного бізнес-процесу є внутрішній або зовнішній клієнт і власник (особа, яка відповідає за результат бізнес-процесу). Виділення бізнес-процесу завжди пов'язане з виявленням клієнта або споживача результату процесу, що має для нього певну вартість. Крім клієнта кожен бізнес-процес має власника – посадова особа, яка має в своєму розпорядженні необхідні ресурси, управляє ходом бізнес-процесів і несе відповідальність за результати і ефективність бізнес-процесів.

4. Кожен бізнес-процес характеризується ключовими показниками, що описують його виконання, результат або вплив на результат діяльності організації в цілому.

Процесно-орієнтоване управління дозволяє якісно змінити діяльність організації на операційному, міжфункціональному та міжорганізаційному рівнях [2].

При створенні моделі бізнес-процесів організації бізнес-аналітику завжди доводиться вирішувати задачу виділення окремих бізнес-процесів. Для вирішення цього завдання використовуються різні методи, вибір методу диктується досвідом і знаннями аналітика, а також метою моделювання.

При моделюванні використовуються два основних шляхи: взяти за основу існуючу модель бізнес-процесів аналогічної організації (так звану референтну модель) або виділяти бізнес-процеси «з нуля». Використання референтних моделей доцільно при дослідженні типових комерційних організацій: це істотно знижує витрати на створення бізнес-моделі. Додаткова перевага референтних моделей полягає в можливості придбати їх разом з системою бізнес-моделювання, і весь проєкт моделювання буде зведений до розгортання системи моделювання та доопрацювання в ній референтної моделі. Якщо досліджується нетипова організація (комерційна з нетрадиційною моделлю бізнесу; некомерційна; державна; організація-монополіст), то застосування референтних моделей утруднене, краще будувати модель процесів «з нуля» [3].

Перевагою такого підходу є його простота: процеси виділяються на основі побудови ієрархічного довідника продуктів і послуг, а на нижньому рівні – на основі аналізу технології створення елементарного продукту / послуги. Але якщо уважно придивитися до отриманої структури процесів, зауважимо ряд істотних недоліків:

- велика кількість рівнів ієрархії довідника процесів;
- не виділяються наскрізні процеси;
- в моделі не простежується ланцюг створення цінності, на якому тримається весь бізнес;
- можливе дублювання;
- при впровадженні нових продуктів / послуг доведеться перекроювати всю систему процесів [4].

Таким чином, суть процесного підходу полягає в тому, що кожен співробітник забезпечує життєдіяльність конкретних бізнес-процесів, безпосередньо беручи участь в них. Обов'язки, область відповідальності, критерії успішної діяльності для кожного співробітника сформульовані і мають сенс лише в контексті конкретного завдання або процесу.

Список використаних джерел:

1. Денисенко Л. О., Шацька С. Є. Концептуальні засади класифікації бізнес-процесів, як основи формування бізнес-системи організації. *Ефективна економіка*. 2012. № 11. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/efek_2012_11_34.pdf

2. Козир С.В., Слесарев В.В., Ус С.А. Моделювання та реінжиніринг бізнес-процесів. Дніпро : НТУ "ДП", 2022. 164 с.

3. Колесников С. О. Особливості оптимізації бізнес-процесів на підприємствах України. *Економічний вісник Донбасу*. 2019. № 2 (56). С. 162–169.

4. Тур О. В. Управління бізнес-процесами на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 6. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/6_2018/59.pdf.

Пікуль Євген Васильович

Київський військовий ліцей імені Івана Богуна, Україна

полковник

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПІДХОДИ РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДРОЗДІЛІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

Поряд з ресурсним потенціалом об'єднаної територіальної громади в умовах війни вагоме місце займає розвиток потенціалу підрозділів територіальної оборони. Розвиток, а в подальшому використання потенціалу підрозділів територіальної оборони на місцевому рівні може бути забезпечений шляхом застосування різноманітних шляхів та можливостей. За результатами веб-пошуку, ось деякі з них: збільшення фінансування та забезпечення територіальних сил оборони сучасною зброєю, технікою та комунікаційними системами, посилення підготовки та підвищення рівня професіоналізму територіальних оборонних сил, використовуючи досвід та стандарти НАТО та інших країн-партнерів.

Виходячи з цього, розвиток потенціалу підрозділів територіальної оборони передбачає комплексний підхід, який включає як теоретичну так і практичну складові. Поряд з теоретичним та практичним підходами, вважаю за потрібне виокремити системний, структурний та організаційний підходи.

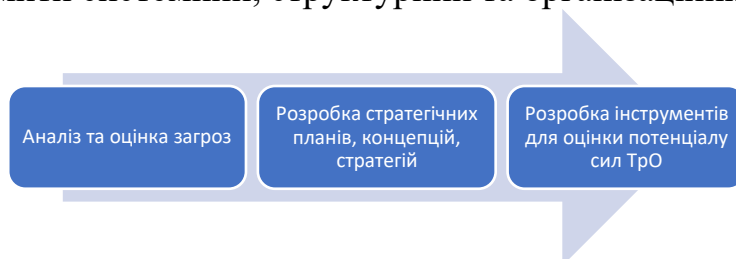

Рис. 1. Теоретичні підходи щодо розвитку потенціалу підрозділів територіальної оборони.

Системний підхід є методологією, яка допомагає розглядати об'єкт або проблему як складну систему, що складається з взаємопов'язаних та взаємозалежних елементів. У випадку розвитку потенціалу сил територіальної оборони, системний підхід означає розгляд територіальної оборони як єдину інтегровану систему, яка включає в себе різні аспекти та компоненти, такі як структура, організаційна схема, ресурсне забезпечення, технології, людський потенціал та інше.

Головні принципи системного підходу до розвитку потенціалу сил територіальної оборони включають: